

**OŠ KSAVERA ŠANDORA ĐALSKOG, DONJA ZELINA
NASTAVNI PREDMET: HRVATSKI JEZIK
RAZRED: OSMI**

Sastavnice vrednovanja u predmetu Hrvatski jezik:

- ✓ hrvatski jezik i komunikacija
- ✓ književnost i stvaralaštvo
- ✓ kultura i mediji.

Sadržaj vrednovanja u nastavnom predmetu:

- razgovor, pitanja i odgovori (usmeni odgovori)
- rješavanje zadataka pisane provjere znanja
- rješavanje problemskih zadataka
- tumačenje grafičkih organizatora znanja i/ili tablično/grafički prikazanih rezultata znanstvenih istraživanja
- izvedba pokusa ili istraživanja prema pisanom protokolu
- obrazloženje izvedenog pokusa ili istraživanja
- izrada izvješća o provedenom istraživanju prema unaprijed utvrđenim kriterijima
- izrada konceptualnih i/ili umnih mapa, križaljki, pitalica, rebusa, kvizova, stripova, infografika prema unaprijed utvrđenim kriterijima
- pisanje sastavka na određenu temu prema unaprijed zadanim smjernicama i utvrđenim kriterijima
- izrada plakata, prezentacija, seminara prema unaprijed utvrđenim kriterijima.

Oblici vrednovanja naučenog:

- usmene provjere, pisane provjere zadatcima zatvorenog i/ili otvorenog tipa
- predstavljanja ili izvedbe: govorni i razgovorni oblici
- praktični radovi, projekti; učeničke mape i sl.

Pisane provjere

Inicijalna provjera

Početna provjera znanja provodi se na početku svake nastavne godine (u rujnu); rezultat početne provjere upisuje se u bilješke o praćenju učenika; prethodi joj usustavljanje nastavnih jedinica prethodnih razreda

Školske zadaće

Tijekom školske godine pišu se **dvije školske zadaće**, koje se ocjenjuju jednom ocjenom: ocjena se odnosi na sadržaj, ostvarivanje zadane teme i zadanoga oblika, kompoziciju, stil, bogatstvo leksika, originalnost te kreativnost u obradi teme; kao i na primjenu spoznaja s područja jezika: gramatika i pravopis.

Ispiti znanja sa zadatcima objektivnoga tipa (ZOT)

Tijekom školske godine pišu se **pisane provjere sa zadatcima objektivnoga tipa**.

Broj pisanih provjera ovisi o broju nastavnih cjelina/tema u pojedinom razredu te o potrebama razrednih odjela.

Učitelj tijekom godine, na svakom satu obavještava učenike o opsegu sadržaja i odgojno-obrazovnim ishodima koje učenici trebaju ostvariti i koji će se provjeravati u pisanim provjerama.

Ljestvica bodova i ocjena kreira se prije pisanja provjere i tijekom pripreme za provjeru učenici se upoznaju s njom, kao i sa sadržajem i tipovima zadataka.

Pisane provjere sa zadatcima objektivnoga tipa vrednuju se, u pravilu, prema sljedećoj bodovnoj ljestvici:

nedovoljan – od 0 do 49 % bodova

dovoljan - od 50 % do 64 % bodova

dobar - od 65 % do 79 % bodova

vrlo dobar - od 80 % do 89 % bodova

odličan - od 90 % do 100 % bodova.

Iznimno, zbog obima gradiva koje se provjerava, njegove zahtjevnosti, napredovanju učenika u pojedinome razrednome odjelu ili nekim drugim objektivnim čimbenicima, bodovna ljestvica može biti i promijenjena do 10%, o čemu se učenici obavještavaju prije provjere, tijekom uvježbavanja gradiva i pripreme za provjeru, i ta se promjena čini radi motivacije učenika za budući što uspješniji rad i rezultate.

Usmene provjere

Usmena provjera može se provesti s prethodnom najavom ili bez nje.

Učenik se za usmenu provjeru može i sam javiti. Učitelj će ga ispitati prvom prilikom kad je planirao provesti usmenu provjeru znanja. Prednost pri usmenome ispitivanju imaju učenici koji još nisu biti ispitani i koji se prvi jave za provjeru.

Učitelj tijekom obrade i uvježbavanja upoznaje učenike s ishodima, opsegom, načinom provjere i tipovima zadataka kojima će provjeravati ostvarenost ishoda. Dijelom usmene provjere smatra se i rješavanje kratkih zadataka na ploči ili u bilježnici.

SASTAVNICA/ELEMENT VREDNOVANJA: HRVATSKI JEZIK I KOMUNIKACIJA

RAZINA USVOJENOSTI ISHODA	ODLIČAN	VRLO DOBAR	DOBAR	DOVOLJAN	NEDOVOLJAN
razgovara u skladu sa svrhom govorenja i sudjeluje u planiranoj raspravi.	Učenik govorи s uvjerenjem tekstove različitih sadržaja i raspravlja argumentirano izražavajući vlastite stavove.	Učenik govorи tekstove različitih sadržaja i sudjeluje u raspravi izražavajući vlastito mišljenje.	Učenik izlaže na temu jasno i sustavno te sudjeluje u spontanoj i planiranoj raspravi.	Učenik govorи pripremljeni tekst s određenom svrhom i sudjeluje u pripremljenoj raspravi.	Učenik ne govorи pripremljeni tekst i ne sudjeluje u pripremljenoj raspravi.
A.8.2. - Učenik sluša tekst, prosuđuje značenje teksta i i povezuje ga sa stečenim znanjem i iskustvom.	Učenik prosuđuje poslušani tekst i proširuje značenje teksta na temelju stečenoga znanja i iskustva iznoseći konkretne primjere.	Učenik slušа tekst i procjenjuje podatke na temelju stečenoga znanja i iskustva.	Učenik slušа tekst i sintetizira sadržaj poslušanoga teksta.	Učenik slušа tekst i objašnjava značenje teksta na temelju stečenoga znanja.	Učenik slušа tekst no ne objašnjava značenje teksta.
A.8.3. - Učenik čita tekst, prosuđuje značenje teksta i povezuje ga s prethodnim znanjem i iskustvom.	Učenik prosuđuje pročitani tekst i proširuje značenje čitanjem novih tekstova.	Učenik čita tekst i objašnjava značenje teksta procjenjujući pouzdanost i točnost podataka.	Učenik čita tekst i sintetizira sadržaj pročitanoga teksta stvarajući vizualne prikaze i grafičke organizatore.	Učenik čita tekst i objašnjava značenje teksta na temelju prethodnoga znanja.	Učenik slušа tekst no ne objašnjava značenje teksta.
A.8.4. - Učenik piše raspravljačke tekstove u skladu s temom i prema planu.	Učenik piše različite vrste tekstova u skladu s temom i prema planu u kojima dolaze do izražaja: svjesnost, proces razlaganja zamisli i prepoznatljiv stilski izraz.	Učenik piše različite vrste tekstova u zadanim veličinama i odgovarajućega stilskog izraza.	Učenik piše raspravljački tekst izražavajući vlastiti stav.	Učenik piše raspravljački tekst u skladu s temom.	Učenik ne piše raspravljački tekst ili tekst koji piše nije u skladu s temom.

A.8.5. - Učenik oblikuje tekst i primjenjuje znanja o rečenicama po sastavu na oglednim i čestim primjerima.	Učenik povezuje i niže surečenice u nezavisnosložene rečenice i uvrštavanjem sklapa zavisnosložene rečenice.	Učenik povezuje surečenice u nezavisnosložene rečenice i uvrštavanjem sklapa priložne zavisnosložene rečenice.	Učenik razlikuje jednostavne od složenih rečenica na temelju gramatičkoga ustrojstva.	Učenik prepoznaje rečenice po sastavu na oglednim i čestim primjerima.	Učenik ne prepoznaje rečenice po sastavu.
A.8.6. - Učenik uspoređuje različite odnose među riječima te objašnjava njihovo značenje u različitim kontekstima.	Učenik objašnjava značenje i ulogu riječi na temelju konteksta i stilskih obilježja te rabi različite jezične savjetnike.	Učenik odabire odgovarajuće riječi s obzirom na isti kontekst, zamjenjuje strane riječi hrvatskim rijećima.	Učenik objašnjava značenje riječi s obzirom na kontekst.	Učenik razlikuje značenje riječi sa svrhom stvaranja teksta.	Učenik ne razlikuje značenje riječi.

SASTAVNICA/ELEMENT VREDNOVANJA: KNJIŽEVNOST

RAZINA USVOJENOSTI ISHODA	ODLIČAN	VRLO DOBAR	DOBAR	DOVOLJAN	NEDOVOLJAN
B.8.1. - Učenik obrazlaže odnos proživljenoga iskustva i iskustva stečenoga čitanjem književnih tekstova.	Učenik stvara cjelovitu sliku o književnom tekstu na temelju usporedbe s drugim književnim tekstovima i čitateljskim iskustvom.	Učenik izražava cjelovit doživljaj književnoga teksta s obzirom na čitateljsko iskustvo.	Učenik stavlja u odnos proživljeno iskustvo i iskustvo stečeno čitanjem književnih tekstova navodeći konkretne primjere.	Učenik objašnjava proživljeno iskustvo i iskustvo stečeno čitanjem književnih tekstova.	Učenik ne objašnjava proživljeno iskustvo ni iskustvo stečeno čitanjem književnih tekstova.
B.8.2. - Učenik interpretira književni tekst na temelju vlastitoga čitateljskog	Učenik interpretira književni tekst primjenjujući književnoteorijska	Učenik interpretira književni tekst prema smjernicama dovodeći ga u vezu s drugim	Učenik interpretira književni tekst prema unaprijed zadanim	Učenik objašnjava obilježja poetskog, proznog i dramskog	Učenik ne objašnjava obilježja poetskog, proznog i dramskog

iskustva i znanja o književnosti. znanja i čitateljsko iskustvo. tekstovima, osobnim i društvenim kontekstom. smjernicama dovodi ga u vezu s osobnim kontekstom. teksta na poznatome primjeru. teksta na poznatome primjeru.

SASTAVNICA/ELEMENT VREDNOVANJA: KULTURA I MEDIJI

RAZINA USVOJENOSTI ISHODA	ODLIČAN	VRLO DOBAR	DOBAR	DOVOLJAN	NEDOVOLJAN
C.8.1. - Učenik prosuđuje utjecaj medijskih tekstova sa svrhom komercijalizacije i oblikovanja stavova i postavlja se kao aktivan primatelj medijskih poruka.	Učenik prosuđuje utjecaj medijskih tekstova sa svrhom komercijalizacije i oblikovanja stavova i postavlja se kao aktivan primatelj medijskih poruka.	Učenik objašnjava pojam i svrhu komercijalizacije u medijskim tekstovima.	Učenik uočava razliku između slike stvarnosti koju nude mediji i uspoređuje ju s vlastitim viđenjem stvarnosti.	Učenik uspoređuje više tekstova istog sadržaja uočavajući razlike u predstavljanju istoga sadržaja.	Učenik uspoređuje više tekstova istog sadržaja no ne uočava razlike u predstavljanju istoga sadržaja.
C.8.2. - Učenik prosuđuje popularnokulturne tekstove s obzirom na književni kontekst i kontekst ostalih umjetnosti.	Učenik prosuđuje popularnokulturne tekstove i dovodi ih u vezu s različitim kontekstima.	Učenik uspoređuje popularnokulturne tekstove s njemu poznatim književnim tekstovima.	Učenik objašnjava popularnokulturne tekstove u kontekstu vlastitoga društvenog okružja.	Učenik uočava vezu popularnokulturnih tekstova i društveno-ekonomskog okružja.	Učenik ne uočava vezu popularnokulturnih tekstova i društveno-ekonomskog okružja.

C.7.3. Učenik posjećuje kulturne događaje u fizičkome i virtualnome okružju.

Ishod se ne vrednuje, samo se prati.

Formativno vrednovanje	Opis formativnog vrednovanja
HRVATSKI JEZIK I KOMUNIKACIJA	<ul style="list-style-type: none"> * pokazuje izrazit interes i lako usvaja jezične sadržaje * aktivan je na satu, sudjeluje u obradi novih sadržaja, daje primjedbe i vlastite primjere, uočava i ispravlja vlastite i tuđe pogreške * učenik ima bogato predznanje * s lakoćom rješava zadatke, uči s razumijevanjem * ima razvijeno logičko zaključivanje i svjesno usvaja znanja * vješto prelazi s jedne aktivnosti na drugu * marljiv, darovit, uporan, talentiran * temeljit, pedantan, savjestan, brine o vlastitom znanju i uspjehu, rado prihvaca savjete za poboljšanje kvalitete svoga rada * samostalno i samoinicijativno služi se dodatnim izvorima * redovito, samostalno i točno piše i rješava domaće zadaće * ima razvijenu kulturu govorenja i slušanja * vrlo rado priprema govorne vježbe i kvalitetno ih izvodi * ima razvijenu sklonost za krasnoslov * učenik se izražava lako, jezgrovito, spretno, vješto... * pokazuje pravilnost govornoga izražavanja * vješt je u interpretativnom čitanju / krasnoslovu / prepričavanju / pričanju / opisivanju / razgovoru / izlaganju * daje konstruktivne primjedbe * razgovara radi izmjene informacija * učenik vodi bilješke uredno i pregledno * vješt je u pisanim oblikovanju pjesme, kratke priče, opise, portrete, pozivnice * kreativan je, njeguje vlastiti stvaralački izraz i izvornost * pokazuje bogatstvo rječnika

* uspješno se koristi rječnikom i pravopisom * teži usavršavanju svoga pisanoga izraza * pisani radovi sadržajno su zanimljivi, kreativni, maštoviti	* učenik je aktivan u učenju novoga gradiva, zainteresiran * bez teškoća pristupa rješavanju zadatka, ali zbog površnosti katkada grijesi * primjenjuje naučeno u praksi * prepozna jezičnu pojavu, ali u primjeni je ponekad nesiguran * rado prihvata savjete za poboljšanje kvalitete svoga rada * uz poticaj se služi ostalim izvorima znanja * redovito piše domaće zadaće s malo pogrešaka * priprema govorne vježbe i vrlo dobro ih izvodi * učenik se izražava poštujući govorne vrednote * pokazuje pravilnost govornoga izražavanja * interpretativno čita / krasnoslovi / prepričava / priča / opisuje / razgovara / izlaže * postavlja pitanja i odgovara na njih * učenik vodi bilješke prema zadanim smjernicama * samostalno oblikuje pjesme, kratke priče, opise, portrete, pozivnice * njeguje vlastiti stvaralački izraz i izvornost * samostalno se koristi rječnikom i pravopisom * teži usavršavanju svoga pisanoga izraza * pisani radovi sadržajno su zanimljivi	* pokazuje interes za nove jezične sadržaje, na satu sudjeluje u obradi * nije samostalan u radu, ali ulaže napor pa uz poticaj i vođenje može biti uspješan * interes, aktivnost i rezultati variraju * teže povezuje sadržaje unutar predmeta * zanimanje za jezično područje je povremeno, aktivnost na satu je promjenjiva * katkada zaboravlja domaće zadaće, a u napisanima ima pogrešaka

- * prihvaca savjete za poboljšanje kvalitete rada
- * povremeno se koristi drugim izvorima znanja
- * odustaje kad treba uložiti veći trud
- * povremeno priprema govorne vježbe
- * napreduje u interpretativnom čitanju / krasnoslovu / prepričavanju / pričanju / izvještavanju / opisivanju / raspravama / izlaganju
- * učenik piše čitljivim i povezanim rukopisom
- * uredan je
- * napreduje u primjeni pravopisne norme
- * napreduje u pisanom oblikovanju pjesme, kratke priče, opise, portrete, pozivnice
- * eksperimentira u pisanju, brzopletost dovodi do pogrešaka

- * predznanje je skromno
- * ne napreduje u usvajanju jezičnoga gradiva jer nije dovoljno temeljit u radu
- * trebao bi brže i s više razumijevanja izvoditi zaključke
- * trebao bi aktivnije pratiti nastavu, sudjelovati u radu i redovitije pisati domaće zadaće
- * potreban je stalni poticaj i kontrola u radu
- * katkad je koncentriran i zapisuje bilješke
- * uočljiva je nesamostalnost u radu
- * traži stalnu pomoć i prihvaca savjete
- * vrlo rijetko piše domaće zadaće
- * ne koristi se drugim izvorima znanja
- * na nastavi je pažljiv i zapisuje u bilježnicu / na satu je pasivan i nezainteresiran
- * nema predznanja pa teško prati nastavu
- * učenik je rezerviran i suzdržan u usmenom izrazu
- * treba raditi na poboljšanju tehnike i tempa čitanja
- * treba ustrajati na pravilnom izgovoru pojedinih glasova
- * rijetko sudjeluje u govornim vježbama
- * treba smanjiti broj pogrešaka u pisanim radovima
- * treba ulagati više truda u kreativno pisanje

KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO

- * originalan je i kreativan u rješavanju zadataka i razradi novih ideja na temelju pročitanoga teksta
  - * izražava vlastiti doživljaj književnoga teksta
  - * istražuje i radi na temi koja mu je bliska
  - * rado sudjeluje u predloženim aktivnostima (dramskim improvizacijama, snimanje fotografija prema motivima, crtanje pjesničkih slika, izrada senzoričkih slika, izrada kvizova, stripova, plakata, prezentacija uz pomoć digitalnih alata)
  - * kreativan je i samostalan
  - * na satima uvijek aktivno sudjeluje u interpretaciji novih tekstova
  - * učenik ima vrlo razvijen interes za čitanje, čita više od zadatoga, dijeli vlastito čitateljsko iskustvo
  - * u potpunosti razumije pročitano
  - * uzorno vodi bilješke o pročitanim djelima (prema smjernicama koje se razlikuju od djela do djela), a na satima obradbe cijelovitih djela za samostalno čitanje koristi se dnevnikom čitanja, priprema zadane sadržaje
  - * služi se ostalim izvorima znanja, traži pomoć u stručnoj literaturi
-
- * povremeno se uključuje u raščlambu djela
  - * rješava zadatke na temelju pročitanoga teksta
  - * na poticaj izražava vlastiti doživljaj književnoga teksta
  - * trudi se sudjelovati u predloženim aktivnostima
  - * čita predložene naslove, povremeno čita više od zadatoga
  - * razumije pročitano; bilježi tijekom čitanja
  - * zainteresiran za rad u skupini
  - * rado sudjeluje u interpretaciji teksta, samoinicijativan je i kreativan
  - * često koristi i druge izvore znanja
-
- * rijetko se uključuje u raščlambu djela
  - * zadatke rješava uz poticaj i vođenje

- * povremeno traži pomoć učitelja ili ostalih učenika
- * teško izražava zapažanje i osjećaje izazvane književnim djelom
- * na satima sudjeluje u interpretaciji samo na poticaj / interes nije razvijen, ni uz dobru motivaciju i pomoć ne sudjeluje u interpretaciji
- * rijetko sudjeluje u predloženim aktivnostima
- * čita samo zadano / ne pročita uvijek zadano
- * površno vodi bilješke o pročitanome
- * razumije pročitano, ali ne potkrepljuje navodima iz djela / zbog lošeg čitanja ne razumije tekst i nerado čita
- * ne koristi se dodatnim izvorima znanja

KULTURA I MEDIJI

- * učenik aktivno sudjeluje u svim etapama sata
- * daje konstruktivne primjedbe u raspravi o temi
- * dosljedno zastupa ispravna stajališta
- * ima vrlo razvijene sposobnosti za komunikaciju s filmom, radijem, televizijom, tiskom, stripom, računalom...
- * voli dodatne zadatke, rado sudjeluje u projektima i istraživačkim kadrovima
- * uspješno interpretira kazališnu predstavu ili film
- * samostalno priprema prezentacije i plakate te ih uvjerljivo komentira
- * u skupini priprema prezentacije, plakate, kvizove, društvene igre, kartice ponavljalice...
- * razvijen je interes za komunikaciju s medijima
- * samostalno stvara medijske sadržaje
- * prati dostignuća u medijima

- * interes je promjenjiv
- * komunicira s medijima na prosječnoj razini
- * na poticaj se uključuje u raspravu i komentare o filmu, kazališnom djelu...
- * na poticaj i uz pomoć stvara medijske sadržaje
- * interes i aktivnosti su minimalne
- * ni na poticaj niti na dobru motivaciju ne sudjeluje u nastavi medijske kulture

DOMAĆE ZADAĆE (usmeno i pisano)

- ☒ praćenje i vrednovanje domaćih zadaća provodi se sustavno tijekom cijele godine
- ☒ evidencija o domaćim zadaćama vodi se u rubrici bilježaka
- ☒ prati se redovitost u izvršavanju obveza, cjelovitost, urednost i točnost
- ☒ učitelj može ocijeniti sve radove ili samo one koji se ističu svojom kvalitetom

Vrednovanje kao učenje

- ☒ vršnjačko vrednovanje i samovrednovanje
- ☒ učenici vrednovanjem uče
- ☒ aktivno uključivanje učenika u proces vrednovanja uz stalnu podršku učitelja

ZAKLJUČNA OCJENA	OPIS KOMPETENCIJA	
	na temelju formativnog vrednovanja	na temelju sumativnog vrednovanja
Nedovoljan	<ul style="list-style-type: none"> * slabog je predznanja * ne razumije gradivo * ne sudjeluje u radu * ne zapisuje nastavne sadržaje	<ul style="list-style-type: none"> * ne poznaje gradivo * ne može se prisjetiti niti uz poticaj * ne može ponoviti
Dovoljan	<ul style="list-style-type: none"> * u gradivu se nalazi uz učiteljevu pomoć * riješeni su lakši zadaci	<ul style="list-style-type: none"> * razina prepoznavanja * primjena nije samostalna

		* prisjeća se i primjenjuje znanje uz poticaj
Dobar	<ul style="list-style-type: none"> * dobro poznaje gradivo, ali bez viših razina stvaralaštva i radnoga angažmana * odgovara uz manju učiteljevu pomoć 	<ul style="list-style-type: none"> * znanje na razini reprodukcije bez sposobnosti primjene * učenik je usvojio sadržaje, ali ih djelomično primjenjuje * razina prisjećanja, bez dugoročnoga pamćenja
Vrlo dobar	<ul style="list-style-type: none"> * većim dijelom samostalan u rješavanju zadataka * uči s razumijevanjem i svjesno usvaja zadano * aktivno sudjeluje 	<ul style="list-style-type: none"> * učenik je usvojio sadržaje i izlaže ih samostalno uglavnom bez poteškoća usvaja gradivo * dijelom samostalno analizira i sintetizira * gotovo uvijek primjenjuje usvojene vještine i znanja
Odličan	<ul style="list-style-type: none"> * učenik je samostalan i izvoran u rješavanju zadataka * s lakoćom usvaja i povezuje nove sadržaje 	<ul style="list-style-type: none"> * primjena znanja i vještina * samostalna analiza i sinteza * primjena i samostalno korištenje vještina i usvojenih navika * primjena u izražavanju
Kod zaključivanja ocjena uvažava se interes, kreativnost, znanje, vještine, odnos prema radu – sinteza svih učenikovih sposobnosti, vještina i znanja.		